

Sevärdheter i anslutning till leden

1. Ramundeboda

Vid Borasjöns norra strand, på gränsen mellan Närke och Västergötland, grundlades på 1400-talet Ramundeboda, eller som det också kallades S:t Antonii kloster på Tiveden.

Tivedsbrödernas främsta uppgift var att härbärgera resande och ge dem andlig och lekamlig spis. Reformationen medförde att klostret stängdes 1529. Det efterträddes på platsen av Bodarne krog som drevs ända fram till 1860-talet.

På platsen för det forna klostret finns idag endast grundrester och ett källarvalv kvar. På kyrkogården från 1680-talet fanns den kyrka som 1899 flyttades till Laxå. I den timrade sockenstugan intill finns nu en kafeservering.

2. Kolviksåsen

En kilometer söder om den punkt där leden lämnat E20 går den upp över Kolviksåsen. Längst upp på backens krön har man utsikt mot öster med Borasjön i förgrunden.

3. Långsmon

Sex kilometer söder om Ramundeboda går leden nära gårdarna och de relativt omfattande odlingsmarkerna vid Långsmon. Strax öster om den punkt där leden passerar vägskälet, finns en kallkälla.

4. Altarstenen

Alldeles norr om rastplatsen vid Kråksjön följer leden en lång ås som sträcker sig mer än 3 km söderut. På åsens nordligaste del ligger alldeles intill leden ett stort flyttblock som kallas Altarstenen. Enligt sägnen skall munkarna under sina vandringar mellan Ramundeboda och Olshammar ha rastat och hållit andakt här.

5. Kråksjön

Söder om rastplatsen följer leden ås-sträckningen intill Kråksjöns strand. Längs en stor del av sträckan är åsen ombyggd till en dammvall, som uppförts för reglering av Kråksjöns vattennivå. Det är i första hand olika bruk och kraftverk nere i Laxå som haft, och fortfarande har, intresse av vattenregleringen.

6. Kråksjöåsen

Söder om Kråksjön går leden i nästan 2 km på krönet av den här helt oskadade rullstensåsen. Denna del av åsen är skyddad som naturreservat och bevuxen med den för åsar typiska hedtallskogen, som här är opåverkad av skogsbruk sedan åtskilliga årtionden.

Hela denna sträcka följer leden landskapsgränsen mellan Västergötland och Närke, och därmed också den gamla gränsen mellan Svears och Götars rike.

7. Grytsjön

På en flera kilometer lång sträcka närmast norr om etappmålet Gråmon, har leden kontakt med den ganska stora skogssjön Grytsjön. Den är en av sjöarna till Närkes Svartå, och avrinner således till Mälaren.

Grässjön, som leden går förbi några km länge norrut, avvattnades tidigare via Unden och Vättern, men genom att man behövde vattenkraft till industrin längs Laxån, grävdes en bäck från östra delen av sjön ned till Västra Laxsjön.

Denna bäck, Grässjöbäcken, passerar leden strax öster om sjön. Kojemossen väster om Grässjön, avvattnas dock fortfarande västerut mot Unden och Vättern.

Denna etapp av leden går alltså fram i en verklig gränsbygd, med både landskapsgräns och vattendelare. Vid Grytsjön finns på flera ställen i närheten av leden små vikar med sten- eller sandstränder som är lämpliga för bad.

se www.lanstrafiken.se. Under ”sök resa” och ”detaljerad resa” finns alla hållplatser angivna. Trafikupplysningen 0771-22 40 00.

För mer information

Laxå turistbyrå 0584-109 20, www.laxa.se.
Askersundsturistbyrå, 0583-810 88, www.askersund.se.
Information naturreservat:
www.lansstyrelsen.se/orebro/naturreservat

Friluftslivets webbsida

På www.bergslagsleden.se finner du all information du behöver inför din vandring

Munkastigen

Etapp 15 är en del av Munkastigen. Denna vandringsled vill befästa minnet av den vandringsväg som munkarna vid Ramundeboda använde, när de via Olshammar och Vättern färdades till andra kloster i mer bebodda trakter. Munkastigen har sin början vid nunneklostret i Riseberga, Östernärke, därefter via Bergslagsledens etappmål Svartå Herrgård söderut mot Olshammar vid Vätterns strand. Hela Munkastigen är 96 km och uppdelat på 5 etapper. Mer om Munkastigen på www.bergslagsleden.se (Munkastigen).

Viktigt att veta

- Gör upp eld bara på de iordningställda eldplatserna.
- Förvissa dig alltid om att elden är släckt innan du går vidare.
- Avstå helt från att göra upp eld under sommarens torrperioder då brandfaran är stor.
- Bryt inte grenar och ris av levande träd.
- Du får tälta efter leden, men gör det helst intill rastplatserna och inte mer än en natt på samma plats.
- Gå inte vid sidan av leden där den går nära bebyggelse, genom odlade marker eller över skogsplanteringar.
- Skräpa inte ned i naturen.
- Om du har hund med, tänk på att du alltid måste hålla den kopplad i skog och mark tiden 1/3–20/8.
- För att undvika att störa älgjakten bör du inte använda leden under den mest intensiva jaktperioden, andra måndagen i oktober till början av november.

Bergslagsleden

Bergslagsleden är en 28 mil lång vandringsled genom hela Örebro län. Den är uppdelad i 17 etapper. Region Örebro län är huvudman för leden. Bergslagsleden markeras med orange färg på träd eller stolpar. Vid vägskäl och stigförgreningar används hänvisningsplattor med Bergslagsledens symbol.

Bussförbindelser

Ramundeboda trafikeras vissa tider via sträckan Laxå – Finnerödja. Bra tågförbindelser till och från Laxå. Gråmon kan inte nås med kollektiv transport. För bussförbindelser i övrigt

på leden. Boende, transporter, utrustning, etappblad, aktiviteter och sevärdheter. På webben finner du även en interaktiv webbkarta.

På www.regionorebrolan.se/turism-friluftsliv hittar du samlad information om friluftslivet i Örebroregionen. Här finns att läsa om Bergslagsleden, kanotleder, friluftsgårdar m.m.